

Af Bent Olsen



Har et vejskilt, krokodiller og retspolitisk praksis noget med hinanden at gøre?

Ja, der er faktisk en sådan sammenhæng!

Kører man en halv snes kilometer mod vest ad landevejen fra Stubbekøbing retning Nørre Alslev, dukker der en ny og egentlig praktisk anbragt skiltepark op, det er den på billedet. Venstre halvdel er skrevet med blå seværdighedsfarve. I færdselsloven kaldes denne skiltetype ikke for skilte, men tavler, ”servicevisningstavler”. Fint nok, man skal bare lige øve sig lidt på at udtale det – men i denne her sammenhæng er det reelt ”seværdighedstavler”, vi ser. Den højre skiltehalvdel fortæller, at man også kommer til Tårup og Gundslevmagle, hvis man drejer til venstre ned ad Blichersvej, og fortsætter man lidt længere endnu bliver det Torkilstrup, en perle af koncentreret Danmarkshistorie. B. S. Ingemann blev født på præstegården. Som salmedigter er Ingemann klar i mælet uden den tungetale og de opstyltede lærde referencer til de hellige skrifter, som mange af hans kolleger har disket op med gennem tiderne. Ingemann er den lyse digter, det er bare at finde salmebogen frem og slå op på nummer 749 (I østen stiger solen op) eller nummer 120 (Glade jul, dejlige jul).

ATTRAKTIONER OG SEVÆRDIGHEDER

Hvad står der så på de blå skilte med lokale seværdigheder? Pilene mod Zoo og Traktormuseet er sikkert mest en hjælp til turister og andre, som er ladet med den nysgerrighed, de sikkert ser frem til at slippe fri. På Traktormuseet kan man få et indblik i et nok så betydningsfuldt hjørne af dansk kulturhistorie, nemlig mekaniseringen af landbruget. Os der har tilbragt gode dele af barndom og ungdom på en



Foto Bent Olsen

Grå Ferguson ved af egen erfaring, hvad det drejer sig om. Den zoologiske park med krokodiller, slanger og andre reptiler fortæller også historie, naturhistorie. Her kan vi på magisk vis komme millioner af år tilbage i klodens historie, da disse skabninger vist ikke har udviklet sig så meget, de har simpelthen ikke fulgt med tiden; det er de nu ikke ene om, skal det vise sig om lidt.

Dyrene i denne dyrepark går ikke for at være de smarteste sammenlignet med f.eks. grise og hunde. "Reptilhjerne" bruges i det folkelige sprogbrug om individer, der reagerer instinktivt på omgivelserne uden at hverken fornuft eller forstand når at gribe ind. Jeg ved ikke så meget om alle de levende (fortids)dyr i Krokodille Zoo som om den "lille Grå", altså Ferguson veterantraktoren fra 1950'erne; jo, jeg er godt klar over at "de små grå" i daglig tale også henviser til hjernecellerne og deres brug, men det er en helt anden historie.

SONING OG ANGER

Der er et tredje og sidste turistskilt. Det står der "Statsfængsel" på.

Det er et lidt mærkeligt ord da der ikke findes andre fængsler end statsfængsler, kommunerne har jo ikke sine egne fængsler. Fængslet er et lukket et af slagsen. Der er også åbne fængsler. Det lyder som en anakronisme, for her er der ingen ringmur uden om, hvorfor man faktisk kan gå ud og ind som man vil – i princippet.

Jeg har engang været i et lukket fængsel, det i Horsens, i det gamle. Der fik jeg en snak med nogle unge mænd, som ikke var kendte for deres skånsomhed over for medlemmer af andre rockerbander, de har sikkert opført sig som nogle værre bandider, eftersom de var dømt til at sone en god del år. En dom på seks år bag trem-

mer giver i den grad mening til tålmodigheds- veningen om, at man skal "udstå" sin straf. Om (skarns)knægtene i Horsens Statsfængsel brugte opholdet til at angre sine synder aner jeg ikke, men det er jo ligesom det, man skal for at blive et bedre menneske; protestanter skal helt generelt lade være med at synde, mens katolikker kan angre sig frem til tilgivelsen ved at tænde seks lys. Den fængsledes anger ligner katolikkens til forveksling, bortset fra at den dømte skal brænde seks år af og ikke seks lys. Efter hvad der sådan rapporteres fungerer den sonende del af straffen temmelig dårligt, her er der nok så meget menneskelig nedbrydning som opbyggelighed, men det er en anden historie. Det er derfor ikke for ingenting, at nogen ser på fængslerne som løftede pegefingre til alle os uden for murene, så vi holder os i skindet, hvor de indsatte for deres del er til for at levendegøre for os, hvor galt det kan gå.

ALCATRAZ PÅ DANSK: STORSTRØM FÆNGSEL

Det er mærkelig, at der bare står "Statsfængsel" på skiltet, for det hedder rettelig "Storstrøm Fængsel". "Storstrøm" rimer på "stærkstrøm" og "havstrøm". Her fra kan tankerne svømme til Amerika, til fængselsøen Alcatraz med sit nok så berygtede fængselsanlæg, ingen vist har haft held med at flygte fra. Ovre i Amerika har de i øvrigt et meget mærkeligt socialsystem, for i stedet for kontanthjælp og rehabilitering og andre former for støtte, så burer man folk inde over en bred kam. "Folk" er her i hovedsag mandlige afroamerikanere. "Welfare" kendes her som "prison-fare", slet og ret; "unfair" kunne man tilføje. Jeg aner ikke hvor mange millioner, der sidder inde, men fængselsdrift er efter sigende en stor givtig privat milliardindustri.

DE VIRKELIGE BANDITTER

Hvem er så de største banditter og hvem er de værste? Skal man tro økonomernes vurderinger og tal fra Bagmandspolitiet sidder dem med de største snabler nede i vores fælles pengekasse i diverse skattely eller i Nordsjælland, eller hvor finanskapitalens luskebukse nu har slået sig ned, jeg aner det ikke, jeg kender ingen af dem. Men tyveri, det er det. Og det er ikke en Opel Ascona eller smuglersprit i 1000-kroners klassen, vi

snakker om, men xx procent af et statsbudget. Hvem der skal ind og ruske i Storstrøm Fængsel aner jeg ikke, sandsynligvis er det netop de rigtig store slyngler, der åler sig fri.

Tilbage til skiltene.

HVAD LAVER EN KROKODILLE SÅDAN I LØBET AF EN ARBEJDS DAG?

Ikke så forfærdelig meget. Krokodiller er ludende og dovne, men frække og hurtige når det tager dem, de ligger nemlig på lur efter noget levende foder ved det vandløb, de forskellige dyrearter skal ned til for at fikse væskebalancen. I Australien kan det ifølge *Crocodile Dundee* være en kænguru eller en turist. Dovne og smådumme, jo, det er de, men ikke mere end at de har opfundet en måde at gemme overskydende bytte bort på, så de kan få fat i det den dag, der ikke kommer byttedyr forbi. Krokodillen gemmer og konserverer altså også sin Ascona til bedre tider – i et hulrum under en træstamme eller et eller andet sted nede i sumpen. Det gør mega-*Lacoste*-krokodillerne også med deres "glemte" skattemilliarder; om netop de skulle komme for en domstol og siden blive dømt ender de ganske sikkert i et åbent fængsel og ikke i det sociale segment, som fylder Storstrøm Fængsel. Det er nemlig mest sandsynligt, at "brugerne" af fængslet er de mænd, som har oplevet at nok så mange og meget har vendt dem ryggen op gennem livet; som bekendt har vi det med at afvise det, der gang på gang vender os ryggen. Oveni ved vi med sikkerhed at sværhedsgraden af psykiske lidelser og niveauet af alskens slags misbrug blandt fængselsindsatte ligger langt over landsgennemsnittet, modsat er det med uddannelsesniveaet. Det er altså i modvind og op ad livsbakken mange af de indsatte ankommer til Storstrøm Fængsel.

Fatal attraction

Jeg kan ikke tro, at de lokale myndigheder der har sat skiltene op har tænkt på, at fængslet optræder som turistattraktion for den "almindelige forbipasserende" (der er vel ikke noget mindre tiltrækkende end et fængsel) lige niveauet over disse utilregnelige, tarvelige, knap så skarpe glubske reptiler. På vej ind i fængslet bliver alle fanger strippet for det meste af deres identitetsudstyr (dette var værre før i tiden), men inden da

skal de altså lige have vejvæsnets officielle stigmatiserende *f... up!* finger mens politibilen svinger rundt om hjørnet ned ad Blichersvej: REP-TILHJERNE!! Ikke ligefrem en fed identitetsmarkør.

Jeg kender ikke til andre skilteskove, der er så eklatant – og ufrivilligt naturligtvis – kiksede som denne. Skiltet der angiver samme retning til grillbaren og krematoriet er ikke på den måde hånede, den træffer bare et tabu, mens hån og tabu går hånd i hånd i skiltningen til synagogen – eller moskeen – og til svineslagteriet.

LORTELØSNINGERNE

Men det er ikke hele historien, for der er åbenbart forskel på domfældte, som venter på afsoning. Der er de krokodiller, der skal holdes i gang og returnere til sit gamle vandløb igen, måske endda sin kendte sump, og så dem, der er smidt ud af landet *for good*, det er de udlændinge, der har en udvisningsdom. Når de er kommet til Danmark er det fordi de kan, sådan fungerer det åbne marked (som altså også er så åbent, at store summer kan smutte fra vores fælles kasse og ud i skattely). Og når de har fået en dom, er det fordi de har taget armoden og individualistiske udsigtsløse løsninger på netop det med fra hjemstavnen, med alt hvad det indebærer af snyd, tyverier, indbrud og alskens fusk. Så skal forhammeren naturligvis falde, fordi de ødelægger den sikkerhed og tillid, vi i det store og hele omgiver os med og deler med hinanden; selv om man selvfølgelig ikke kan straffe sig ud af hverken vores egen eller andres armod. Dem der driver med økonomisk kriminalitet i og uden for skattelyet kommer også med deres individualiserede lortesvar, ikke på armodens spørgsmål, ikke på noget overhovedet andet end deres egne lortes spørgsmål.

***** *All inclusive*

Nogle – både politikere og dem, der ikke er det – opfatter fængsler som stjernede luksushoteller, hvor det 5-stjernede Storstrøm Fængsel naturligvis sejler ind som ”Hotel Storstrømmen” *All inclusive!* Her har man det godt og får det godt ifølge disse jagttagere, som åbenbart ikke har nogen indgående indsigt i eller forståelse for sagen, som er indersiden af kriminalforsorgen og det liv, de dømte har bag sig. Men dømte er ikke

bare dømte, lige for domstolenes afgørelser om afsoningen. De udvisningsdømte må nemlig nøjes med et lille snollet *one-star* på Østfyn, de har ikke fortjent bedre, og det er simpelthen vigtigt, at de ”ikke får det for godt”, som de siger det i Dansk Folkeparti. Det er i det mindste klar tale. De skal ikke have fornøjelsen af det 5-stjernede *all inclusive* eneværelse på ”Hotel Storstrømmen”, det er nemlig booket til etnisk danskerblege Knud, ham der altså kom galt afsted med både Ascona’en, amfetamin og også havde alt for meget værktøj (der ikke var hans eget) liggende. Denne gabestokkens ”de-skal-ikke-have-det-for-godt-retspolitik” er DF blevet enig med justitsministeren om, han er også formand for Det Konservative Folkeparti. De konservative holdt engang det borgerlige Danmarks sidste bastion for historisk forstandighed og politisk ordentlighed. Men det forsvarsværk har de efterhånden selv bombet i stykker indefra.

VEJSKILTE & RETSPOLITIK: I FRIT FALD NED I FORTIDEN

Denne politiske opdeling af de værdige og uværdige har nok så mange partier hængende på den dårlige samvittighed om man ser et lille århundrede bagud i tid. Pludselig møder historien sig selv i den politiske svingdør, hvor det hele er vendt på hovedet nu som den politiske ledelse af Staten stempler undermenneskene ud uden at blinke, uden den mindste anelse om, hvad samvittighedshistorien har at fortælle dem. Og ligesom man skulle tro bunden var nået kom den internationalt berømte – hvilket vil sige berygtede – ”smykkelov”.

Går vi endnu et århundrede bagud møder vi denne frygtens og foragtens retsopfattelse en gang til, og det er her dobbeltskiltet af Statsfængsel og dyreliv rigtig får mening. Jeg skal prøve at forklare sammenhængen så kort og skarpt som muligt.

Skilteskoven, DF og justitsministeren har nemlig det samme kriminalpolitiske standpunkt, som historien egentlig forlod ved indgangen til 1800-tallet. Som øvrighed og offentlighed finder de stor tilfredsstillelse ved at røre rundt i armoden og sætte vilkårlige folkegrupper i den offentlige gabestok til spot og spe. Sagen er den, at DF ikke vil have at udvisningsdømte skal ”have lov”

til at sone i et 5-stjernet fængsel, det er for godt til dem, om man skal tro Berlingske Tidende og den lokale avis Folketidende. Og justitsministeren har rettet ind.

Nu er den udvisningsdømte pludselig blevet meget synlig som usling. Den retspolitiske højreside kan sole sig i deres heroiske bedrift hvormed de hænger disse nu angivne undermennesker ud i offentligheden. På Struenses tid (med øksens mellemkomst blev både hans liv og også hans krop jo ligesom kortet noget af) var straffe – også og især de strenge – et triumftog for øvrigheden, de politiske og legale magthavere. Her kunne de nyde egen magtfuldkommenhed, mønstre folket og modtage dets respekt (hvilket især vil sige frygt; ”*Ja, la' oss' få de rumænske avekatt' ud af klappen!*”) og lade bødlerne svinge øksen. Det er nøjagtig det samme der foregår, når man skilter med fængselsdømte som ådselædende krokodiller fra sumpen, og søger den politiske triumf ved at hænge de udvisningsdømte ud til offentlig nedskuen ved at gøre dem til andenrangs, andenrangskrokodiller.

Det man driver med her er beskadigelser, identitetspinsler. Og som om fængselspersonalet ikke har det vanskeligt nok i forvejen, bliver de nu ufrivilligt kastet ned i en håbløs rolle som dyrepassere. Hele den aktuelle (u)retspolitiske ide fra samme hold på den politiske højreside om, at det ikke alene er den dømte, der skal berøres af straffen, men også slægt og familie kan faktisk også føres tilbage til 1700-tallet og før. På den tid flød den lovgivende, udøvende og den dømmende magt sammen; det er som om dette roderi er vendt tilbage. De fængselsdømte – især de udvisningsdømte – er sat på den officielle politik (medie-)stage – ligesom Struenses hoved. Regeringens nylige beslutning om indførelsen af det såkaldte maskeringsforbud er bare et sidste eksempel på hvordan foragt er blevet et drivende politisk motiv – ”smykkeloven” – dygtig latterliggjort internationalt – var altså ikke noget tilfældigt selvmål.

Der er nok så mange, der lever for at skrue tiden tilbage og vende fremskridt og demokrati på hovedet, for ikke at sige ryggen – her har højrenationalister, nynazister og kalifatets fantaster

faktisk en sag, de virkelig kunne stå sammen om. Det paradoksale er, at der er kræfter i DF (det er ikke særlig overraskende), men også i (dele af) regeringen, som med maskulin handlekraft tager landet med bagover i tid og ned i en retspolitisk sump. Og sådan kom vi tilbage til krokodillerne på Falster.

SÅ BLIVER DET VIST IKKE MERE KIKSET Storstrøm Fængsel ligger på Blichersvej nr. 1. Eller Steen Steensen Blichersvej, som den også kunne være skiltet. Blicher var kendt på og med Falster, i hans forfatterskab med fortællingerne fra de jyske hedesletter hører vi om mennesker i frit fald, om livsulykker og drøje skæbner uden nogen udveje i sigte. Selv vejnavnet er kikset ligesom vejskiltene, og forstemmende som foragten i det retspolitiske ordskifte på højresiden.

Hvorfor alt dette med skilteskov, krokodiller og den måde den politiske højreside skambanker på, lige netop skal gå ud over Falster, aner jeg ikke, de to store Sydhavsøer har jo allerede taget slæbet for andre kommuners sociale dumping og Københavnerpressens stigmatisering. Sandt at sige, så kunne skiltet og hele denne misere jo også have udspillet sig på så mange andre udkantskanter. Dog ikke kommunerne nord for København, hvor der sikkert aldrig kommer et ”Hellerup fængsel” skilt.

”ALLE MENNESKER ER NOGET VÆRD” Det står der på Kirkens Korshærs indsamlingsbannere ved juletid. Jo, det kan de og vi jo godt mene, men lokalt er der solid opbakning til denne helt-ude-i-skilte-skoven retspolitiske udflugt, DF har fået lokket både andre partier og en solid bunke vælgere med på. Se bare på valgsted Nørre Alslev, hvor Storstrøm Fængsel hører til, her blev DF det absolut største parti ved det lige afsluttede kommunevalg. På vej ned ad Farøbroen er det altså noget af en sort dæmoniserende velkomst både os indfødte og de besøgende til Sydhavsøerne kører ind i, når vi rammer Falsters nordkyst. Ovre i Jylland hedder Sjælland også ”Djævløen” opkaldt efter den rigtige straffekoloni, der ligger et sted ude i Atlanten, jyderne er lune folk. Gad vide hvad de ville kalde Falster?